

jičí ležaté stolice kombinovány se starším výztužným aparátem, obvykle ještě středověkého původu. Charakteristická je pro ně nesourodost a určitá nejasnost hlavního konstrukčního systému. V typologické klasifikaci těchto konstrukcí je třeba uvést na prvním místě nejprogresivnější prvek, tím je v našem příkladě ležatá stolice s vyvinutým podélným vázáním, a pokračovat ve výčtu archaických prvků podle závažnosti jejich úlohy v konstrukci, eventuelně od typologicky nejmladšího k nejstaršímu.

- 14) Blíže k tomuto objektu viz J. Bláha, J. Hrdlička, *Kostel sv. Vojtěcha poblíž Studnic u Telče*, *Průzkumy památek* II/1998, s. 99 - 115.
15) J. Bláha, *Historické krovky některých měšťanských domů v Telči*, *Vlastivědný sborník Vysočiny* XI/1998, s. 288.

ZUR GESTALT DER FRÜHBAROCKEN DACHSTÜHLE IN TELČ UND UMGEBUNG

In der Umgebung von Telč, Bezirk Jihlava (Teltsch, Bez. Iglau) dokumentierte man eine Gruppe historischer Dachstühle aus der Zeitspanne von der 2. Hälfte des 17. Jh. bis zum Anfang des 18. Jh. Die vorausgesetzte Entstehungszeit einzelner Konstruktionen präzisierende dendrochronologische Datierung. In allen bearbeiteten Fällen handelt es sich um die Kehlbalkendächer mit abgewinkeltem Kufverband mittels liegender Stühle frühbarocken Typs. Das weitere gemeinsame Zeichen dieser Dachstühle ist die handwerklich sehr anspruchsvolle Form der Verbindungen an den Kopfbändern in den Querverbindungen der Stühle (siehe Abbildungen). Dachstühle vom barocken herrschaftlichen Speicher Konstr.-Nr. IV/86 (datiert 1658, 1659) und der Kirche des Namen Jesu (datiert 1663), beide in Telč, sind ebenso in ihren Konstruktions-schemen als auch im Detail eng verwandt. Das allgemein hohe Niveau der Bearbeitung der Holzteile und ihrer Verbindungen zeichnet sich besonders in der einstiger Jesuitenkirche des Namen Jesu aus, deren Dachgeschoß ursprünglich als ein bequem zugänglicher, teilweise offener Raum für meteorologische Messungen und Beobachtungen konzipiert wurde. Hinsichtlich der Entwicklung der Dachstühle mit liegenden Stühlen im böhmisch-mährischen Raum stellen beschriebene Konstruktionen eine Zwischenstufe dar, die sich ebenso von den primären in ihrer Durchführung noch gewisse mittelalterliche Prinzipien reflektierenden Renaissancekonstruktionen des 16. Jh., als auch von den reifen Dachstühlen des Hochbarocks unterscheidet, die im 18. Jh. eine einheitliche Form auf dem ganzen Gebiet erreichen.

ABBILDUNGEN

Abb. 1: Herstellung der Balken für einen Dachstuhlbau in der 2. Hälfte des 17. Jh. Aus dem Buch: *Johannes Amos Comenius, Orbis Sensualium Pictus*, 1685. (Alle Zeichnungen von L. Bláhová, J. Bláha, 1999).

Abb. 2: Dachstuhl der Kirche des Namen Jesu in Telč: a - Quervollgebinde des Dachstuhls über dem Schiff, b - Kufverband daselbst, c - Quervollgebinde des Dachstuhls über dem Verbindungstrakt zwischen den Türmen.

Abb. 3: Dachstuhl des herrschaftlichen Barockspeichers Konstr.-Nr. IV/86 in Telč: a - Quervollgebinde, b - Kufverband.

Abb. 4: Dachstuhl der St. Annenkirche in Telč: a - Quervollgebinde des Dachstuhls über dem Schiff, b - Kufverband des Schiffsdachstuhls.

Abb. 5: Dachstuhl der St. Martinskirche in Třešť: a - Quervollgebinde des Dachstuhls über dem Schiff, b - Kufverband daselbst, c - Quervollgebinde des Dachstuhls über dem Presbyterium, d - Kufverband daselbst.

Abb. 6: Dachstuhl des Bürgerhauses Konstr.-Nr. I/25 in Telč: a - Quervollgebinde, b - Kufverband.

Abb. 7: Dachstuhl des herrschaftlichen Speichers Konstr.-Nr. I/71 in Telč (1576): a - Quervollgebinde, b - Kufverband.

Abb. 8: Dachstuhl der St. Margarethenkirche in Loděnice, Bez. Znojmo (Lodénitz, Bez. Znaim - 1741): a - Quervollgebinde, b - Kufverband, c - Detail der Rückseite eines Kopfbandes mit Datierung.

Abb. 9: Dachstuhl des Bürgerhauses Konstr.-Nr. I/5 in Telč (1764): a - Quervollgebinde, b - Kufverband.

Abb. 10: Beispiele verschiedener Typen der Schrägverbindung mittels Platt-scherbe: a - die auf dem ganzen Gebiet der Tschechischen Republik meist verbreitete Variante, b - Horní Stropnice, Bez. České Budějovice (Strobnitz, Bez. Budweis), Presbyterium der St. Nikolauskirche - 15. Jh., c - Benešov

nad Ploučnicí, Bez. Děčín (Bensen, Bez. Tetschen), Oberes Schloß - 16. Jh., Frýdlant, Bez. Liberec (Friedland, Bez. Reichenberg), Burg - 17. Jh., d - Telč, Haus Konstr.-Nr. 25 - 17. Jh., e - Litoměřice (Leitmeritz), Allerheiligenkirche - 15. Jh. (?), f - Pernštejn, Bez. Zďár nad Sázavou, Kirche der Auffindung des hl. Kreuzes; Kutná Hora (Kuttienberg), Wälscher Hof - alle 16. Jh.; Dačice, Bez. Jindřichův Hradec, St. Antoniuskirche - 17. Jh.; Kostelec, Bez. Jihlava (Wolf-rams, Bez. Iglau), Hl. Kunigundenkirche - 18. Jh., j - Česká Kamenice, Bez. Děčín (Böhmisch Kamnitz), St. Jakobskirche - 16. Jh., k - Telč, St. Annenkirche - 17. Jh.; Třešť, St. Martinskirche - Anfang des 18. Jh., l - Telč, herrschaftlicher Speicher und Kirche des Namen Jesu - 17. Jh.
Abb. 11: Dachstuhl der Kirche des Namen Jesu in Telč: Detail eines Kopf-bands von einem Vollgebinde. (Aufnahme A. Bina, 1997).

(Übersetzung: J. Noll)

DENDROCHRONOLOGIE NĚKO-LIKA RANĚ BAROKNÍCH KROVŮ V TELČI A OKOLÍ

TOMÁŠ KYNCL

Od roku 1997 probíhá v oblasti Telčska systematický dendrochronologický průzkum historických krovů. Předkládaným sdělením navazují na již publikované výsledky datování kostela sv. Vojtěcha poblíž Studnice, kostela sv. Petra a Pavla v Rančířově¹⁾ a na shrnující články.²⁾

Předmětem průzkumu byly krovky kostelů sv. Anny v Telči, Jména Ježíš v Telči, sv. Martina v Třešti, krov nad presbytářem kostela sv. Antonína Paduánského v Dačicích a barokní špýchar čp. IV/86 v Telči. Informace o výsledcích jejich komplexního průzkumu a pohledem ze zorného úhlu pracovníka památkové péče jsou obsahem souběžného článku J. Bláhy. Smyslem mého sdělení je podat informaci o několika aspektech našich zjištění, týkajících se chronologie zpracovaného materiálu a pohledem ze zorného úhlu přírodních věd.

Pracovní postupy

Vzorky z trámů byly odebrány pomocí Presslerova nebozezu (zpravidla jeden vývrt z každého prvku), pouze v několika případech byl odebrán příčný průřez trámem. Vzorky byly podrobeny druhovému určení pomocí běžných xy-lotomických metod.³⁾ Druhové určení a počty odebraných vzorků z jednotlivých objektů jsou obsahem obrázku 1. Před vlastním měřením šířek letokruhů jsem dle možnosti vzorky v rámci jednotlivých objektů předběžně zesynchronizoval na základě „point years“.⁴⁾ Šířky letokruhů jsem měřil pomocí soupravy pro automatický vstup dat do počítače, při zpracování dat jsem použil běžně používané standardní postupy.⁵⁾ Verifikaci primárních dat a relativní synchronizaci letokruhových řad zajišťoval program Cofecha.⁶⁾ Míru vzájemné podobnosti letokruhových řad jsem hodnotil jak pomocí korelačního koeficientu, tak i koeficientu shody, výsledky jsem posuzoval pomocí T-testu na úrovni hladiny spolehlivosti 99,95 a 99,5%.

K datování jednotlivých průměrných řad byly použity standardní chronologie jedle a smrku sestavené z materiálu získaného z celého území České republiky. Vzhledem k tomu, že standardní chronologie smrku obsahuje i několik vzorků z datovaných objektů, byla pro datování smrkové-

ho dřeva použita také chronologie jedle. Podobnost standardních chronologií obou dřevin je zejména pro období 17. století velice vysoká (korelační koeficient pro období let 1590 - 1710 činí 0,83).

místo	objekt	počet a druhové určení odebraných vzorků
Telč	špýchar č.p. IV/86	smrk: 3, jedle: 2
Telč	kostel sv. Anny	jedle: 5
Telč	kostel Jména Ježíš	smrk - 2, jedle - 3
Třešť	kostel sv. Martina	smrk - 7
Dačice	kostel sv. Antonína Paduánského	smrk - 3, jedle - 10

Výsledky

Obr. 1: Počet a druhové určení vzorků odebraných z jednotlivých datovaných objektů.

1. Míra podobnosti datovaných letokruhových řad vůči standardním chronologiím, spolehlivost datování

Hodnoty korelačního koeficientu a míru spolehlivosti jednotlivých datací uvádí obr. 2. Velmi vysoká míra podobnosti v rámci téže dřeviny (0,51 - 0,86), ale i mezi oběma dřevinami navzájem (0,29 - 0,75) svědčí o homogenitě přírodních podmínek oblasti, rozhodujících o přírůstových reakcích obou dřevin. Právě díky tomu bylo možno všechny vzorky datovat na úrovni 99,95% spolehlivosti (znak **).

Jinou charakteristikou vzájemné shody řad a chronologií je shoda extrémních hodnot. Tu je možno sledovat vizuálně na letokruhových křivkách. Velmi nápadné je minimum v roce 1653. To jsme zjistili zatím na všech letokruhových řadách jehličnanů celé České republiky. Dle historických údajů⁷⁾ bylo ve zmíněném roce extrémně suché jaro a léto. Srážkové úhrny koncem jara a počátkem léta (červen, červenec) jsou v nadmořských výškách předmětné oblasti jedním z rozhodujících činitelů pro tloušťkový přírůst jedle i smrku.

2. Rok smýcení stromu a rok stavebního použití dřeva

Téměř u všech konstrukcí se podařilo alespoň na jednom vzorku zachytit podkorní letokruh. Ten datuje rok skácení stromu. Časová rozpětí jednotlivých průměrných letokruhových řad a datování podkorního, resp. posledního letokruhu jsou zřejmá z obr. 3. V případě špýcharu bylo smrkové dřevo těženo o rok dříve než jedlové, z důvodů technologických ale je nutno předpokládat současné stavební využití. Všechny zjištěné podkorní letokruhy jsou úplné (tzn. včetně pozdního dřeva), což znamená, že stromy byly smýceny až po ukončení vegetačního období, tedy v době od září roku datace do května roku příštího. Krov tedy mohl být budován nejdříve v roce následujícím po dataci podkorního letokruhu.

Doba skladování (prosýchání) vytěženého dříví představuje časový skluz mezi datováním těžby stavebního dříví a realizací stavby. S příznaky použití čerstvého, nevysušeného dříví, uváděnými v literatuře⁹⁾ (radiální praskliny a prezence kůry na oblinách), se sice v oblasti Telče setkáváme, avšak dosud chybí podrobná studie ověřující spolehlivost tohoto znaku, založená na dendrochronologickém datování objektů přesně odatovaných i historicky. Dle našich dosavadních zkušeností z Telčska se skluz mezi rokem těžby a stavby pohybuje od jednoho roku (stavba z čerstvého dřeva) do nejvýše tří let. To dobře koresponduje s obdobnými údaji ze střední Evropy, pokud jde o jehličnaté dřevo. Dubové dřevo však bylo v jižním Německu většinou používáno bezprostředně po smýcení⁹⁾ a v Nizozemí činila doba skladování dubového materiálu pro stavbu větrných mlýnů nejvýše dva roky.¹⁰⁾ Naproti tomu ve Švédsku¹¹⁾ byly venkovské usedlosti často budovány z dlouho skladova-

objekt	jedlestd	smrkstd
jedle		
sv. Antonín P.	0,86**	0,61**
špýchar	0,51**	0,29*
Jména Ježíš	0,79**	0,75**
sv. Anna	0,53**	0,41**
smrk		
sv. Antonín P.	0,67**	0,83**
špýchar	0,67**	0,72**
sv. Martin	0,67**	0,73**
Jména Ježíš	0,64**	0,77**

Obr. 2: Korelační koeficienty průměrných letokruhových řad jednotlivých krovů se standardními chronologiemi smrku (smrkstd) a jedle (jedlestd). (** - $\alpha=0,0005$; * - $\alpha=0,005$)

ného nebo i druhotně použitého smrkového dřeva. V těchto případech je ale v rámci téhož objektu zjišťována značná nestejnorodost datace podkorního letokruhu. Tu jsme v naší oblasti dosud nikdy nezaznamenali. Případ špýcharu č.p. IV/86 (nestejnorodost 1 rok) je zcela výjimečný.

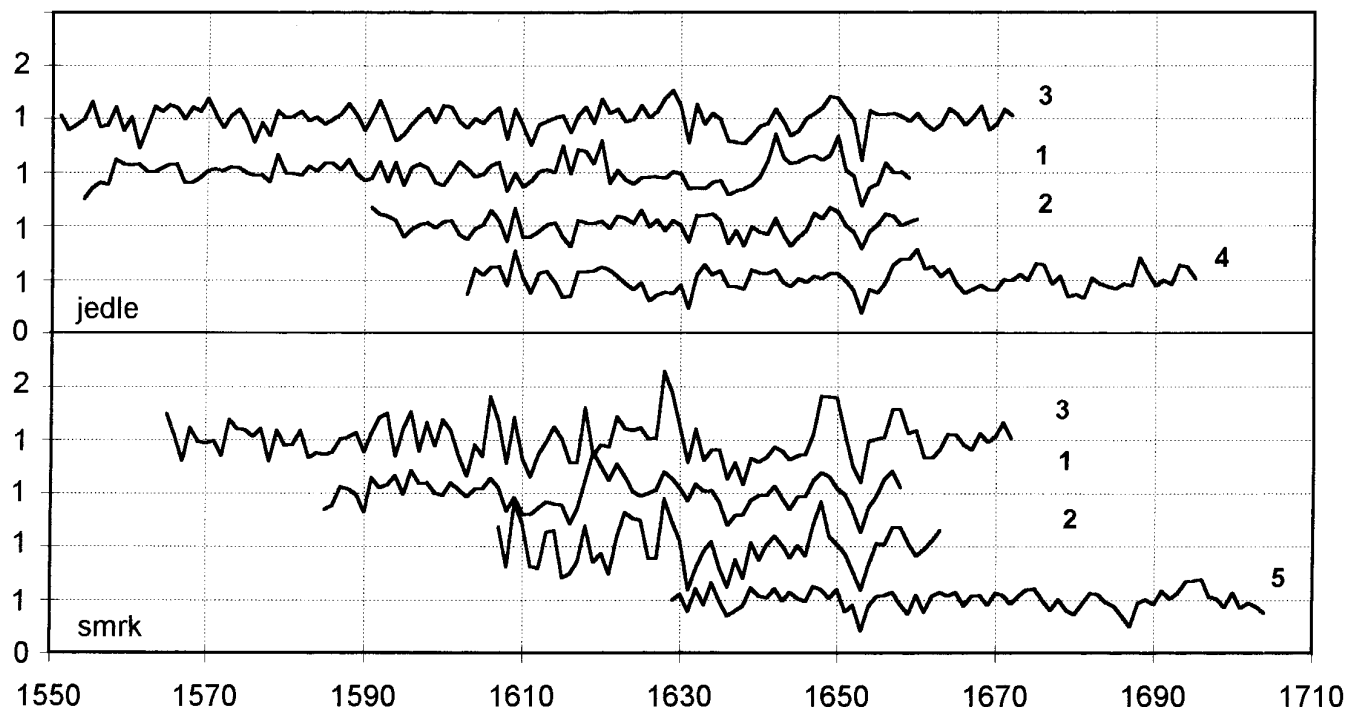
Lze tedy s vysokou pravděpodobností konstatovat:

- budova špýky byla postavena v rozpětí let 1660 a 1662,
- krov kostela Jména Ježíš v rozpětí let 1664 a 1666,
- krov kostela sv. Antonína Paduánského v rozpětí let 1673 a 1675,
- krov kostela sv. Anny v rozpětí let 1696 a 1698,
- krov kostela sv. Martina v rozpětí let 1705 a 1707.

3. Dendrometrické charakteristiky použitého dřeva

Zpracování většího souboru dřevěných konstrukcí z úzce vymezené oblasti, které byly postaveny v poměrně krátkém časovém období nabízí výjimečnou a zajímavou možnost posoudit a porovnat dendrometrické charakteristiky použitého dřeva, a tak odpovědět na otázku případných společných charakteristik použitého dřeva. Možnost porovnání odebraných souborů dřev je však v případě materiálu získaného výlučně z trámů přece jen poněkud omezená. Jednak nejsme schopni přesně určit, kolik jedinců vlastně zpracováváný soubor reprezentuje (z jednotlivých stromů byl jistě získáván různý počet trámů), což všechny kvantitativní charakteristiky (např. zastoupení dřevin) zatěžuje chybou, a jednak neznáme, z jaké vzdálenosti od paty stromu je daný vzorek (vývrt) vlastně odebíran (neexistuje srovnatelná výška odběru vzorků). Orientační porovnání však možné je, pokud zdroje obou typů chyb alespoň zčásti eliminujeme tím, že budeme posuzovat pouze vzorky odebrané z nejsilnějších trámů. Ty totiž bezpochyby pocházejí z části kmene ležící nejbližší paty stromu.

Na vybraných vzorcích byl sledován nejvyšší zjištěný věk, průměr stromu ze kterého byl trám vyroben¹²⁾ a průměrný tloušťkový přírůst nejstarších jedinců.¹³⁾

Obr. 3: Průměrné křivky indexů šířek letokruhů jednotlivých datovaných objektů. 1 - špýchar č. p. IV/86 v Telči, 2 - kostel Jména Ježíš v Telči, 3 - kostel sv. Antonína Paduánského v Dačicích, 4 - kostel sv. Anny v Telči, 5 - kostel sv. Martina v Třebíči.

Výsledky jsou zřejmé z obr. 4. Nápadný rozdíl v maximálním zjištěném věku (73 - 138 let) ukazuje, že věk stromů nebyl určujícím faktorem pro výběr stromů pro kácení. Naopak poměrně úzké rozpětí maximálních tloušťek (30 - 36 cm) naznačuje, že právě tato charakteristika byla důležitá pro výběr stromů. Tento závěr je podtržen pozoruhodnou skutečností, že největší zjištěný průměr kmene měl jeden z nejmladších jedinců a naopak nejtenčí byl jedinec nejstarší.

4. Druhá skladba stavebního dříví

Směs smrkového a jedlového dřeva bez náznaku specifického použití je doložena z více jak poloviny námi již zpracovaných objektů z období od 15. do konce 18. století. Z hlediska historického vývoje druhového složení lesů je zajímavý významný podíl smrkového dřeva, který dokazuje, že tato dřevina byla v jižní části Českomoravské vysočiny významnou složkou přirozené lesní vegetace. To dobře koresponduje se závěry, ke kterým dospěl Málek¹⁴⁾ na základě rozboru místních názvů a studia archivních dokumentů. Jednou z nejpočetnějších složek přirozené lesní vegeta-

ce však byl na Telčsku také buk. Jeho naprostá absence je jistě důsledkem nevhodnosti bukového dřeva pro stavbu krovů a rutinního přístupu tesařů při výběru stavebního materiálu. Totéž asi platí i o dalších dřevinách, např. o borovicích a dubu, jejichž přítomnost alespoň v příměsi je pro oblast rovněž doložena.¹⁵⁾

Vypracování této studie bylo umožněno díky finanční podpoře Grantové agentury ČR při řešení grantového projektu č. 205/98/1542.

POZNÁMKY

- 1) T. Kyncl, Dendrochronologické datování krovů kostela sv. Vojtěcha poblíž Studnice a kostela sv. Petra a Pavla v Rancířově, *Průzkumy památek* II/1998, s. 115 - 118.
- 2) J. Bláha, Dosavadní výsledky dendrochronologického výzkumu v oblasti Telče. Zprávy památkové péče, 59, 1999, příloha, s. X-XII, J. Kyncl, Dendrochronologie - výsledky roku 1997, tamtéž, s. I-VI, T. Kyncl, Dendrochronologie města Telče, tamtéž, s. VIII-IX.
- 3) Popis metod a xylotomický atlas: F. H. Schweingruber, *Microscopic wood anatomy*. Paul Haupt, Bern, 1990.
- 4) Výrazně úzké nebo široké letokruhy v charakteristickém sledu, cf. F. H. Schweingruber et al., Identification, presentation and interpretation of event years and pointer years in dendrochronology. *Dendrochronologia* 8, 1990, s. 9 - 38.

- 5) Např. E. R. Cook, L. A. Kauriukstis (eds.), *Methods of dendrochronology*. Kluwer Acad. Publ., Dordrecht - Boston - London, 1990.
- 6) Jednotlivé řady jsou detrendovány pomocí spline funkce a ze vzájemně synchronních řad jsou vytvářeny řady průměrné. Ty jsou podrobeny synchronizačním pokusům vůči absolutně datovaným standardním chronologiím. Podrobný popis programu, R. L. Holmes: Computer-assisted quality control in tree-ring dating and measurement. *Tree-Ring Bull.* 44, 1983, s. 69 - 75.

objekt	maximální věk	průměr nejstaršího	největší průměr; věk	tloušťkové rozpětí	průměrný přírůst
sv. Anna	94 (+10)	27	33; 61(+4)	27 - 33 (4)	1,0 - 2,4
sv. Martin	76	35	35	32 - 35 (3)	1,8 - 2,2
špýchar	80 (+6)	32	32	28 - 32 (2)	1,5 - 1,8
	106	33	35; 104	33 - 35 (2)	1,6 - 1,7
Jména Ježíš	73	34	36; 69 (+x)	34 - 36 (4)	2,1 - 2,3
sv. Antonín	138 (+x)	26	30; 118 (+x)	25 - 30 (6)	0,8 - 1,2
Paduánský	108 (+3)	30	30	25 - 30 (2)	0,9 - 1,3

Obr. 4: Dendrometrické charakteristiky odebraných souborů vzorků.

Vysvětlivky: maximální věk - počet letokruhů nejstaršího stromu (+ odhad zbytku do středu), průměr nejstaršího - součet ročních přírůstků vč. odhadu zbytku do středu, tloušťkové rozpětí - rozsah tloušťek nejsilnějších jedinců (v závorce počet stromů), průměrný přírůst - rozsah průměrného přírůstu nejstarších stromů.

- 7) B. Becker et al., Signaturen der Fichtechronologie „Franken“ und paleoklimatische Umsetzung. *Dendrochronologia* 13, 1995, s. 61 - 78.
- 8) A. Laanela, Tree-ring dating in Estonia: The roof of the Noo Church. *Dendrochronologia* 14, 1996, s. 217 - 221. Jako argument pro použití čerstvého dřeva se uvádí i jeho snadnější opracovatelnost při použití sekery.
- 9) E. Hollstein, Jahrringchronologien aus dem romanischen Haus in Münsterfeld. *Jahrbuch der Rheinischen Denkmalpflege* 26, 1965, s. 149 - 151
- 10) D. Eckstein et al., Tree-ring research in the Netherlands. *Tree-Ring Bull.* 35, 1975, s. 1 - 13.
- 11) D. Eckstein, Tree-ring research in Europe. *Tree-Ring Bull.* 33, 1972, s. 1-18.
- 12) Dvojnásobek součtu šířek letokruhů měřeného poloměru (předpoklad: symetrický kmen).
- 13) Zlomek: součet šířek letokruhů / počet letokruhů.
- 14) J. Málek, Přehled vývoje dřevinné skladby a lesních typů na Telčsku. Vlastivědný sborník Vysočiny, oddíl věd přírodních 1959, s. 63 - 69.
- 15) Viz pozn. 14.

DENDROCHRONOLOGIE EINIGER FRÜHBAROCKER DACHSTÜHLE IN TELČ UND UMGEBUNG

Der Forschungsgegenstand waren Dachstühle der Kirchen der hl. Anna und jener des Namens Jesu in Telč, der des hl. Martin in Třešť, Presbyteriumsdachstuhl zum hl. Antonius von Padua in Dačice und der Dachstuhl des herrschaftlichen Speichers Konstr.-Nr. IV/86 in Telč. Alle sind aus Tannen- und Fichtenholz gezimmert. Zur Datierung bediente man sich der im Rahmen des ganzen Gebiets der Tschechischen Republik zusammengesetzten Standardchronologien der Tanne und Fichte. In allen Fällen wurde das Verlässlichkeitskriterium $\pm 0,0005$ erfüllt. Bei allen Konstruktionen wurde auf mindestens einer Probe die Waldkante festgestellt.

Datierungsergebnis:

Speicher:	WK 1658 (Fichtenholz)	WK 1659 (Tennenholz)
Kirche des Namen Jesu:	WK 1663	
Kirche d. hl. Antonius v. Padua:	WK 1652	
Kirche der hl. Anna:	WK 1695	
Kirche des hl. Martin:	WK 1704	

TABELLEN UND GRAPHISCHE DARSTELLUNGEN

Abb. 1: Zahl und Artenzusammensetzung der Proben.

Smrk = die Fichte, jedle = die Tanne

Abb. 2: Werte des Korrelationskoeffizienten.

Obere 4 Zeilen (jedle) Tannenholz, untere 4 Zeilen (smrk) Fichtenholz.

Zweite Kolonne Standardchronologie der Tanne (jedlestd), dritte Kolonne Standardchronologie der Fichte (smrkstd).

Abb. 3: Die Mitteljahrringkurven der Einzelobjekte. Oben Tannenholz (jedle), unten Fichtenholz (smrk).

1 - Speicher, 2 - Kirche des Namen Jesu, 3 - Kirche des hl. Antonius von Padua, 4 - Kirche der hl. Anna, 5 - Kirche des hl. Martin.

Abb. 4: Dendrometrische Charakteristiken der abgenommenen Proben Erläuterungen: Maximalalter - Zahl der Jahrringe des ältesten Baumes - (+ Schätzung des Restes in die Mitte), Durchmesser des ältesten Baumes - Summe der jährlichen Zuwächse samt der Abschätzung des Restes in die Baummitte, Dickenspanne - Spanne der Dicken der stärksten Exemplare (in Klammern Zahl der Bäume), durchschnittlicher Zuwachs - Spanne der durchschnittlichen Zuwächse der ältesten Bäume.

(Übersetzung: J. Noll)

BÝVALÁ MĚŠŤANSKÁ STŘELNICE V OLMOUCI

SLAVOMÍRA KAŠPÁRKOVÁ

Bývalá měšťanská střelnice v Olomouci byla prohlášena za objekt památkově chráněný Ministerstvem kultury ČR dne 2. 10. 1991. Tehdejším majitelem byl SK Olomouc, Sigma MŽ. V roce 1996 přešla střelnice se zbylým areálem chráněného parku směnou na město Olomouc, které ji brzy poté pronajalo firmě Ariel, s. r. o. V srpnu 1998 objekt, ponechaný zcela bez údržby a značně již zchátralý, vyhořel.

V únoru roku 1838 podal střelecký spolek v Olomouci žádost na magistrát města Olomouce o povolení demolice staré budovy střelnice a vydání povolení ke stavbě nové. Po patřičných jednáních v poměrně krátké době, a to v září téhož roku, byla již stavba dokončena a dne 19. září v 17. hodin zahájena slavnost podepsání zakládací listiny měšťanské střelnice císařským princem arcivévodou Karlem Ferdinandem, olomouckým arcibiskupem a dalšími významnými hosty. Finanční náklady na výstavbu poskytl magistrát města s tím, že podle řádně sepsané dohody měly být spláceny po 20 guldenech.

Nová střelnice těsně za severní hranicí hradeb byla postavena podle projektu tehdejšího arcibiskupského stavebního ředitele Antona Archeho olomouckým stavitelem Karlem Schwarzem a tesařským mistrem Josefem Kusým.¹⁾

Arche navrhl ušlechtilou, proporčně vyváženou stavbu, která převyšovala rámeček regionální produkce.

Empírová budova střelnice byla lehká, elegantní konstrukce, jejíž charakter a podoba byla daná specifickostí její funkce. Budovu tvořila kruhová jednopatrová střední část, zastřešená nízkou kopulí, v úrovni 1. patra prolomená termálními, drobně dělenými okny. Střední tubus byl vestavěn do přízemní stavby čtvercového půdorysu, zastřešené

Obr. 1: Olomouc, podoba střelnice před požárem roku 1998. Vstupní (východní) průčelí.